

Asia: VN/15161/2025-MMM-1

Lausuntopyyntö karhukiintiöasetuksesta metsästysvuodelle 2025-2026

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Karhulausunto

Maa- ja metsätalousministeriö esittää laatimassaan asetusluonnoksessa karhun metsästyskiintiöksi metsästysvuodelle 2025/2026 enintään 265 karhua, joista 180 koskisi itäisen Suomen kannanhoitoaluetta, 70 itäistä poronhoitoaluetta ja 15 läntistä poronhoitoaluetta.

Luonnonvarakeskus lausuu asetusluonnoksesta seuraavan. Ehdotettu metsästyskiintiö vastaa noin 11–15 %:a karhukannan arvioidusta runsaudesta. Jos tulo- ja poismuutto ovat samaa suuruusluokkaa, pohjoiseurooppalaisen karhukannan on arvioitu kestävän vähentymättä metsästyspoistuman, jonka osuus kannan yksilömäärästä on noin 10 %. Arvioitaessa ehdotetun kiintiön vaikutuksia Suomen karhukannan runsauskehitykseen, on syytä ottaa huomioon seuraavissa kahdessa kappaleessa mainittuja seikkoja.

Saaliskarhuista noin puolet on 2000-luvulla ollut nuoria, alle viisivuotiaita uroksia, mikä on osaltaan vähentänyt metsästyskuolleisuuden vaikutusta karhukannan runsauskehitykseen. Metsästyskäytännöissä ei ole aiempaan nähden odotettavissa sellaisia muutoksia, jotka olennaisesti muuttaisivat karhusaaliin ikä- ja sukupuolirakennetta.

Venäjän luoteisosissa elää tiheä karhukanta. Esimerkiksi Karjalan tasavallassa keskimääräisen populaatiotiheyden on arvioitu olevan noin 20–24 karhua tuhannella neliökilometrillä. Suomessa keskitiheys on noin 6–8 yksilöä tuhannella neliökilometrillä. Tiheyseron perusteella on oletettavissa, että itäisen valtakunnanrajan yli tapahtuvan muuton pääsuunta on idästä länteen. Geneettiset analyysit osoittavat karhukannan geneettisen monimuotoisuuden selvästi vahvistuneen poronhoitoalueen ulkopuolella 2000-luvun alkupuolella, mikä juontuu Venäjän puolelta saapuneesta tulomuutosta. Viimeksi kuluneiden 15 vuoden osalta vastaavaa tarkastelua ei ole käytettävissä. On syytä ottaa huomioon, että nykyinen itäisen kannanhoitoalueen korkea kannantiheys saattaa jonkin verran tasapainottaa muuttosuunnan painottumista itärajalla.

Edellä mainituin perustein Luonnonvarakeskus kuitenkin arvioi, että asetusluonnoksessa ehdotettu karhun metsästyskiintiö ei toteutuessaan aiheuttaisi Suomen karhukannan pienentymistä.

Yksi peruste EU:n luontodirektiivissä tiukasti suojellun lajin metsästykselle on karhun tapauksessa lajin aiheuttama vahinko- ja turvallisuusriski. Lähellä asutusta liikkuu alkukesällä pennuilleen vierailta aikuisilta uroksilta ihmisen läheisyydestä turvaa hakevia naaraita, ja koko karhun aktiivisen vuodenajan voi asutuilla alueilla vierailla etenkin nuoria karhuyksilöitä. On oletettavaa, että ihmiseen tuttavallisimmin suhtautuvat karhut ovat niitä, jotka keskimääräistä todennäköisemmin päätyvät metsästyssaaliiksi. Tältä pohjalta Luonnonvarakeskus arvioi, että metsästys voi auttaa vahinko- ja turvallisuusriskin hallinnassa.

Kiintiön alueellinen jakautuminen ottaa huomioon elinkeinotaloudellisen lähtökohdan, sillä poronhoitoalueen kiintiö on karhukannan arvioituun suuruuteen suhteutettuna olennaisesti suurempi kuin kiintiö muualla Suomessa. Karhukannan runsauteen ja sen kehitykseen voidaan asetuksen mukaan vaikuttaa kannanhoidollisella metsästyksellä poronhoitoalueen ulkopuolisessa Suomessa vain itäisellä kannanhoitoalueella. Itä-Suomessa elää Suomen keskimääräisesti tihein karhukanta, mutta alueellisesti samaan tiheysluokkaan yltää karhukanta paikallisesti esimerkiksi keskisen ja läntisen Suomen välisellä raja-alueella.

Heikkinen Samuli
Luonnonvarakeskus